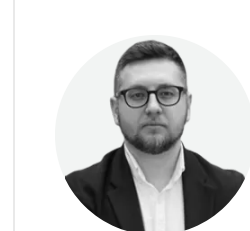
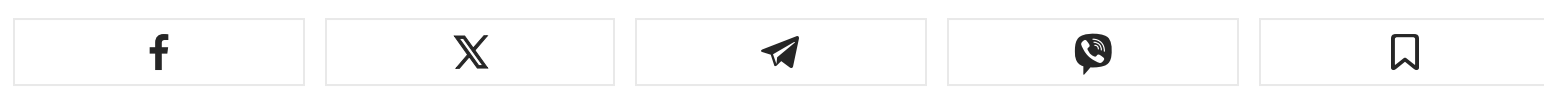

24 Канал Колонки Світом керують люди за 60: чому одні будують держави, а інші тягнуть їх у минуле

15 червня, 16:35 4 хв 1

Світом керують люди за 60: чому одні будують держави, а інші тягнуть їх у минуле

Автор колонки: Дмитро Шеренговський

Трампу у неділю стукнуло 80. Хтось передає ювіляру, щоб доля квітла як вишневий сад, хтось бажає поскорішої пенсії – то вже залишу на ваш вибір. Але ця подія – то вчергове добра нагода поговорити про фактор віку в політичному управлінні.

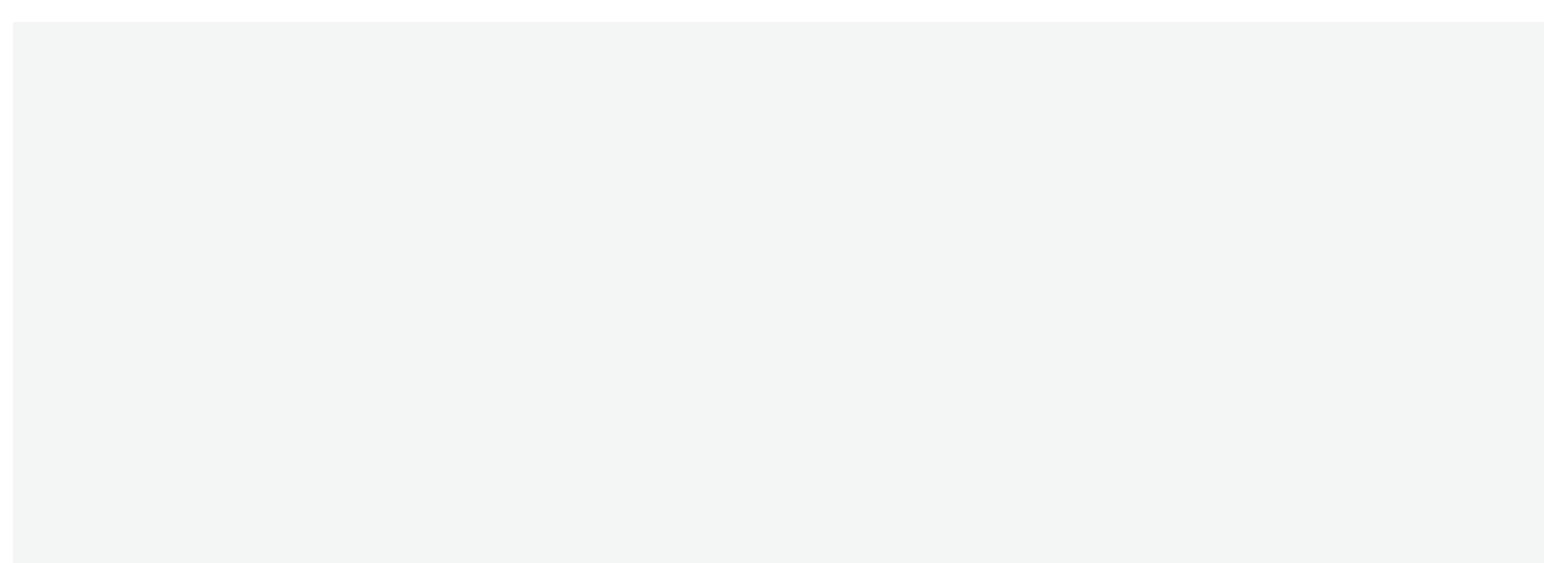
Найперше, треба точно залишити дисклеймер, що політична історія точно не підтверджує упередження, що, мовляв, старші – мудріші, а молодші – ефективніші. Для політичного управління більше значення має тип режиму, сталість інституцій і здатність до адаптації до викликів та бачити нову реальність. Про це пише **Дмитро Шеренговський**.

ДО ТЕМИ [Трампу – 80 років: президент США став найстаршим серед лідерів провідних держав](#)

У демократіях лідерів обмежують інституції

Але все ж питання цікаве, тому я порився у статистиці і мушу констатувати, що загалом світом керують... Не молоді люди.

Середній вік президентів і прем'єрів у 2020-х роках – трохи більше як 60 років. У 2024 році медіанний вік світового лідера становив приблизно 62 роки. Найбільша група керівників держав – це люди в районі 60. **Лідери після 80 років** – все ж виняток, приблизно 5% світових керівників.

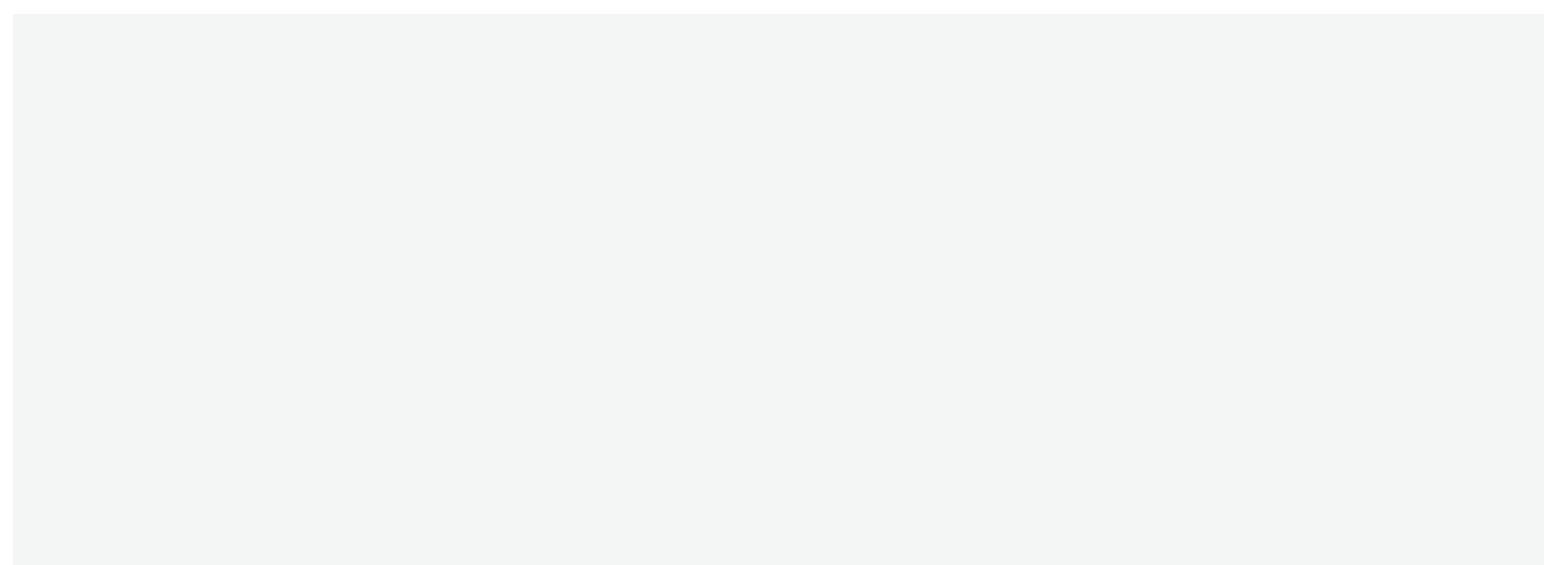
24 Канал – у WhatsApp Підпишіться, щоб не загубити і читати перевірені новини [Додати](#)

Дослідження не знаходять універсального правила, що старші політики гірші або кращі. У демократіях вік часто компенсується інституціями. Старші лідери можуть мати більші мережі, досвід криз і здатність до стратегічного мислення. Але система обмежує їхні помилки і створює механізми оновлення.

Інакше кажучи, є різниця про яку саме старість ми говоримо. Є старість як досвід, а є старість як політична інерція.

Наприклад, Конрад Аденауер став канцлером ФРН у 73 роки і керував до 87. Але саме він повернув Німеччину до Заходу, НАТО, забезпечив європейську інтеграцію і економічне відновлення.

Нельсон Мандела став президентом ПАР у 75 років. Його ефективність була не лише в моральному авторитеті, а в тому, що він не приватизував цей авторитет, а навпаки вибудовував широку коаліцію. Ну і власне зробив найсильніший жест демократичного лідерства, який власне обіцяв – добровільно пішов після одного терміну.

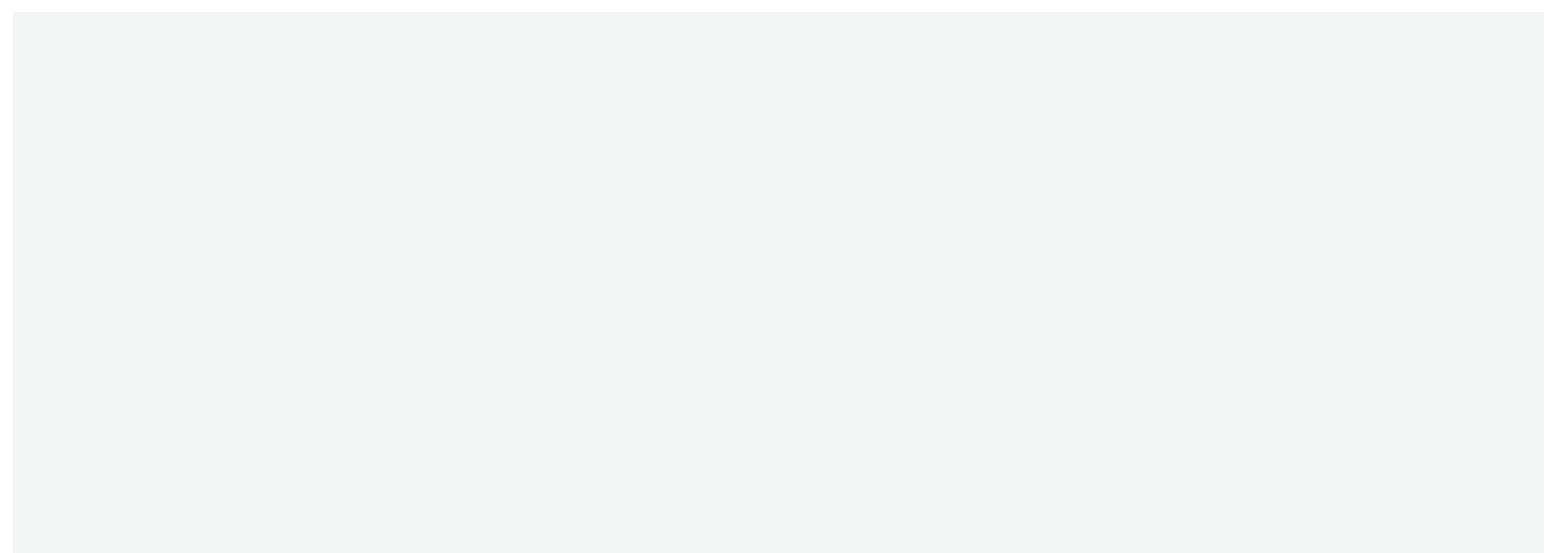
Вінстон Черчилль у другому заході на прем'єрство мав вже 77 років і точно не був Черчиллем розливу 1940-х. Але він все ж активно формував партійну лінію, будучи лідером консерваторів аж до відставки, і точно залишався людиною великої стратегічної рамки в Холодну війну.

А от в авторитарних режимах картина інша.

Чим небезпечний старший вік диктаторів

Є цікаві дослідження понад 400 диктаторів у 76 країнах, які показали: кожен додатковий рік віку диктатора пов'язаний з приблизно на 0,12% пункту нижчим економічним зростанням. І причина тут доволі поведінкова – **чим коротший горизонт влади, тим частіше лідер думає про утримання системи**, а не про її майбутнє.

Наприклад, Роберт Мугабе керував Зімбабве до 93 років. Починав як символ антиколоніальної боротьби, а завершив як символ узурпації влади, економічного руйнування і політичної деградації.

Пол Бія у Камеруні – 40 років при владі і активне уникнення будь-яких змін. Як наслідок політична система просто деградувала до обслуговування продовження його влади.

Пізній СРСР – теж класний приклад. Навіть термін такий з'явився в політичній риторичі – геронтократія. Брежнєв помер при владі у 75 років, Андропов – у 69, Черненко – у 73. І очевидно тут проблема не стільки в паспорті як в самій системі, яка зовсім не вміла адаптуватися, а світ почав змінюватися скоріше, ніж старіли ті генсеки.

Тому міцно вітаючи Дональда Фредовича, **бажаємо йому трьох речей:**

- не плутати власну біографію з біографією країни;
- приймати, що світ змінюється, навіть якщо його виборець хоче повернення у минуле;
- залишати після себе інституції, а не емоції.

І звісно підтримувати тих, хто воює за майбутнє з диким минулим. Тобто підтримувати нас.

Колонка є особистою думкою автора, редакція 24 Каналу може не поділяти її.

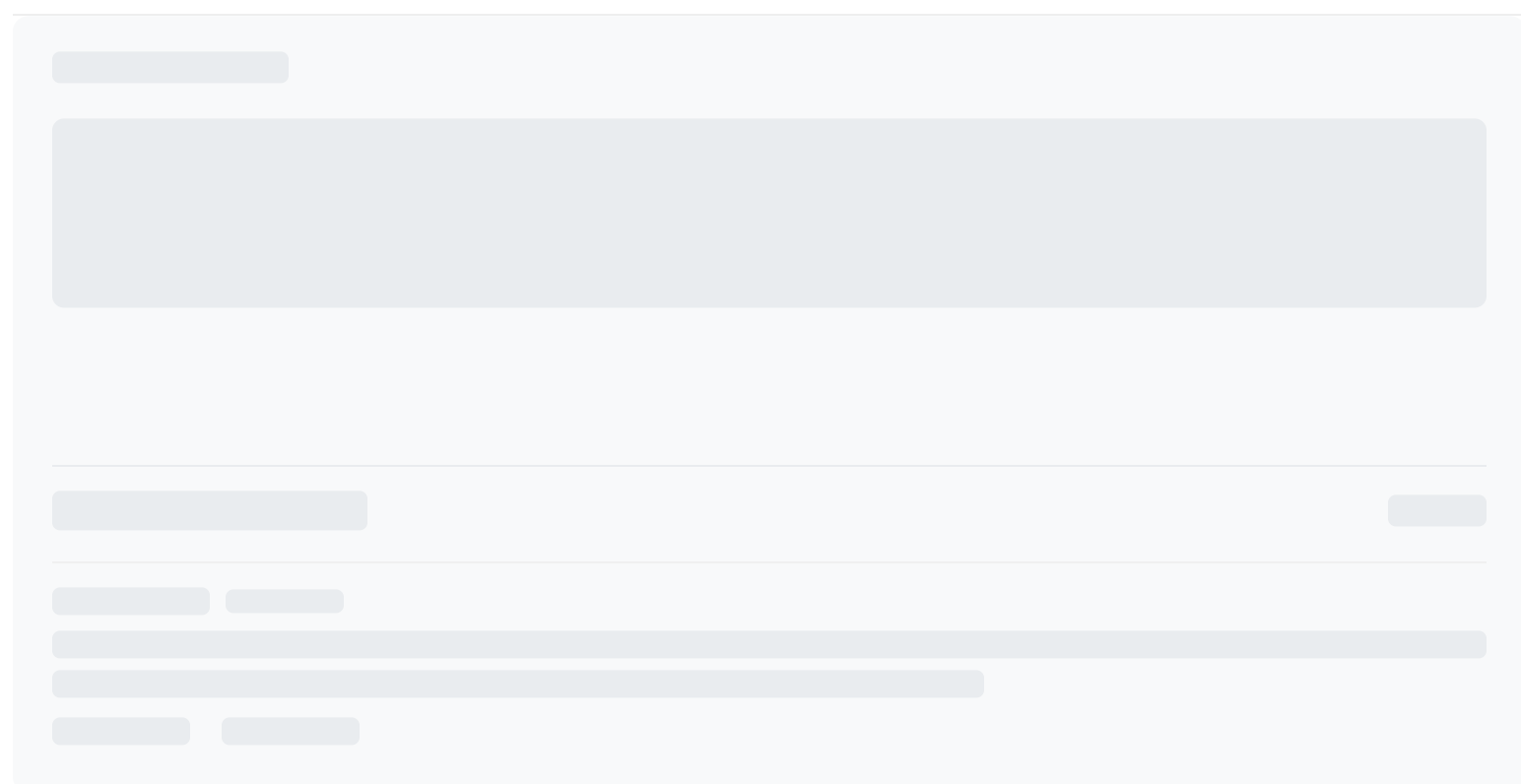
Якщо ви профі у своїй справі і хочете, щоб ваша колонка з'явилася на нашому сайті - напишіть нам на скриньку s.mindzhosa@24tv.com.ua

Читають зараз:

[За рік ситуація лише погіршиться, – генерал Раян розкрив, на яких напрямках програє Росія](#)

Пов'язані теми:

новини політики новини США ДОНАЛЬД ТРАМП

Е-мэй редакції news24@24tv.com.ua	Номер телефону: +38 044 390 5077	Про нас Редакція Редакційна політика Про телеканал Телеведучі Рекламодавцям Правила користування	Політика конфіденційності Політика використання штучного інтелекту Політика конфіденційності додатку Угода Користувача Спільноти Правила коментування Технічна інформація	Контакти Вакансії Структура власності Архів Карта сайту Ігри
---	--	--	--	---

Всі новини Головні новини Новини України Прямий ефір Відеонювини Аудіоновини Погода	Війна Росії з Україною Ракетні обстріли Карта бойових дій Мирні переговори Повітряна тривога в Україні Масована атака по Україні Вибухи у Росії Втрати ворога	Мобілізація в Україні Звільнення з військової служби Мобілізація 50+ Мобілізація жінок Контракт для 18-24-річних Відстрочка від мобілізації Мобілізація в Україні: скільки осіб мобілізує ТЦК	Новини економіки Ціна нафти Курси валют Фінансові новини Тарифи на комунальні послуги Податки Пенсія в Україні
Кіно Найцікавіші фільми Українські фільми Фільми на вечір Комедії Серіали	Новини Освіти Міністерство освіти та науки України Школа НМТ 2026 Саморозвиток Навчання за кордоном	Нерухомість Аналітика ринку Купівля житла Тренди і натхнення	Спорт Бокс Футбол Теніс Біатлон Інші види спорту

Email - розсилка [ДО РОЗСИЛОК](#)

Будьте в курсі всіх новин і оновлень! Переглядіть на сторінку наших розсилок, щоб обрати ті, що відповідають вашим інтересам.

Всі комерційні рекламні матеріали позначені словами "Спецпроект" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та героїв. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
пл. Галицька, буд. 15, м. Львів, 79008
Телефон **+380 (32) 229-77-77**
Адреса електронної пошти – legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-06057

© 2005–2026, ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"», 24 Канал.